

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poštno vred 1² v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 150 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropske države 9 K. Listar hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, upravišča družbe“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Inserate in reklamacije. — Inserate se plačuje od gnostopne pettivrste za enkrat 24 vin., all kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ vsake beseda 5 vin. Parle in zahvale vsake pettivrste 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so pošiljane prout.

Cesar Karel narodom po tretji vojni zimi.

Cesar Karel je izročil ministrskemu predsedniku sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi grof Clam-Martinic! Prebili smo tretjo vojno zimo z vsemi njenimi trdotami; čeprav je treba še par mesecev, predno nam prinese kaleča setev hrano, smemo vendar pričakovati, da bo spomlad otajšala življenje. Do takrat je treba vzdržati in to se nam bo, seveda z velikim pomanjkanjem, tudi nedvomno posrečilo.

V tem težkem času smatram za potrebo, da povem Mojim ljubim narodom, kako silno vpliva name njihova nadloga in da se jim najiskrenejše zahvaljujem za požrtvovalnost in potrpežljivost, s katero prenašajo sa bremena vojne. S hvaležnim srcem vpoštevam vse, kar je doseglo prebivalstvo v teh resnih dneh z občudovanja vrednimi duševnimi in gmotnimi silami: Delo kmetov, industrijalcev in obrtnijskih delavcev, rudarjev, kratkomalo vseh hrabrih in vstrajnih bojevnikov za skupno gospodarsko življenje, ki so se izkazali vredne bojevnike za obstoj in čast naše domovine. Spominjam se tudi s hvaležnim srcem vzglednega delovanja naših domoljubnih žen, ki so si v tem najtežjem času z vztrajnostjo, gospodarsko sposobnostjo in dejansko lubeznijo do bližnjega zagotovile za vedno priznanje domovine. Od njih vseh pričakujem, da bodo v smislu velike dobe, ki kliče vse k delu, storile tudi v naprej, kar bo v njihovi moči.

Prosim za vse, zaupajoč v bodočnost, bogatega božjega blagoslova. Naj jih spremlja pri njihovem nadaljnem blagoslovljenem delovanju za skupni blagor domovine zanesljivo upanje na skorajšnje srečnejše dni!

Naročam Vam, da naznanite to prebivalstvu!
Laksenburg, 8. majnika 1917.

Karel I. r.

Clam-Martinic I. r.

Slovenska Kmetiska Zveza.

Vsled izjemnega zakona, pod katerim stoji tudi ozemlje Slovenskega Stajerja, so politična zborovanja zelo otežkočena. Za to je Slovenska Kmetiska Zveza sklicala, kakor večkrat med vojsko, za zadnji teden zopet odbor Slovenske Kmetiske Zveze k seji, pritegnila k posvetovanju tudi mnogo odličnih pristavev iz vseh delov Slovenskega Stajerja. Sklepe tega posvetovanja smo priobčili že v zadnji številki našega lista. Vendar se nam zdi potrebno, da na nekatere točke še posebej opozorimo slovensko javnost.

1. Ker je državni zbor sklican, je bilo treba našim poslancem povedati najsrčnejšo željo, ki jo goji trenutno slovenskoštajersko ljudstvo. Prepričani smo sicer, da jo poslanci sami tudi dobro poznajo, toda s sklepom najodličnejših ljudskih zastopnikov je dobila ta želja in nastop poslancev zanjo mnogo večji in glasnejši povdarek. Ta želja je želja po miru. Našim poslancem se je naročilo, naj na Dunaju uravnajo svoje delovanje tako, da bodo podpirali blago prizadevanje našega cesarja za mir. Avstrija je v smislu svojega vladarja po svojem zunanjem ministru grofu Černinu med vsemi osrednjimi državami najglasneje povedala celemu svetu, da je pripravljena za časten mir. Avstrija noče nobenemu sosedu delati krivice in nasilja, a za se zahteva, da se ji v njenih mejah neovirano omogoči obstoj in razvoj njenega prebivalstva. Avstrijski narodi so in bodo za ta nastop ostali svojemu mlademu vladarju trajno hvaležni. Četudi se ni prijaznega odgovora od zunanjih vlad, vendar smo prepričani, da se je izvilo vojnim hujšakem v sovražnih nam državah mogočno sredstvo za hujškanje iz rok. Mirovna želja se vsesava tudi v srca naših nasprotnikov. Posamezni glasovi že prihajajo. V francoskem listu „Oeuvre“ se neki diplomat zavzema za poseben mir z Avstrijo — seveda še pod poniževalnimi pogoji. Jedro pa je le vendar želja po miru. V Italiji so zelo razburjeni tudi zaradi poročil, da bi Anglija in Francija ne nasprotovali, ako Rusija sklene z Avstrijo poseben mir. S takimi izvajanjimi in načrti, čeprav so še oddaljeni

od svojega cilja, se brezdvomno tudi v sovražnih deželah lomi vojna zagrizenost. In to je že nekaj. Državni poslanci S. K. Z. bodo lahko na željo in v popolnem soglasju s svojim ljudstvom podpirali na Dunaju s svojim nastopom mirovna prizadevanja našega cesarja.

2. Važen je sklep Slovenske Kmetiske Zveze, da je povabila tudi Narodno stranko na sodelovanje v vseh skupnih slovenskoštajerskih zadevah. Neoporekljivo dejstvo je, da so hudi in žalostni časi potisnili slovenske rojake na Štajerskem, najsi pripadajo tej ali oni stranki, bližje skupaj in nam z močnim glasom poklicali resnico v spomin, da smo bratje enega naroda in skupna tarča sovražnikovih napadov. Stranka, ki bi ne hotela uvaževati dejanskih razmer, bi ne imela več pravice do obstoja. Nihče ne zahteva od strank, da bi morale izdati ali zatajiti svoje programe, da bi morale razpustiti svoje organizacije, temveč da le v skupnih zadevah skupno nastopajo. In kdo bi si upal trditi, da nimamo v sedanjih časih zadev, ki so nam vsem enako pri srcu? Novi temelji se postavljajo za bodočnost našega naroda in za to smo vsi poklicani, da sodelujemo, vsi z dobrim namenom, in vsak po svojih zmožnostih. Nimamo nobenega povoda dvomiti, da bo naš klic našel v Narodni stranki tudi potreben odmev.

3. Razveseljivo je za našo stranko tudi, da se je ob tej priliki pokazala njena popolna enotnost v vseh vprašanjih. Obravnavala so se najbolj pereča vprašanja, ki so sedaj na dnevnem redu v svetovni, državni, a tudi v domači slovenski politiki. Vsi stanovi v stranki so prepričanja, da morajo sedaj stopiti vsa osebna stremjenja v ozadje za skupnimi narodnimi cilji. Vsa v stranki čuti usodopolno važnost sedanjih časov.

Ko se upostavlja ustavno življenje v svoje stare pravice, dobivajo tudi strankarske organizacije zopet večjo važnost in obširnejše delo. Slov. Kmetiska Zveza se pripravila, da bude v polni meri zadoštovala svojim visokim nalogam.

LISTEK

Vojni spomini.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

„Če boš od daleč videl avto, kar s svetilko mahaj samintja, pa bo dobro!“

No, v tem mahanju sem se lahko kmalu uril. Ne daleč od krvavega sestanka z dragonskim desetnikom se nam je bližal avto z glasnim pokom in ropotom. Kot zvest učenec Franclov sem pregibal luč gor in dol in povprek, kar je bilo najbolj hitro mogoče. Čuda. V avtu je začelo pokati in postal je. Iz njega se je zmotil nališpani oficir neznanega dostojanstva z zapovedujočim vprašanjem:

„Zakaj ustavljate armadni avto? Mu-li mogoče prefi od sovražne strani kako nevarnost?“

Hladnokrvno in po resnici sem mu povedal, da se takega ropota brez konj boje naši krampi. O ti mati nebeška, je gospodeka uščipnila resnica! Razsrdil se je kot razdražen sršen in rohnel, kako se li predrzmem radi ničvrednih krampov ustaviti avto Njega ekscelence!

Ta nesramna predrznost in zamuda vpije po ostri kazni in zahteval je moje ime. Gotovo bi mu ga bil izbrbotal, da ni priskočil še pravočasno Franclov pomoč. Zbudil se je bil, ko je obstal voz in bil priča vsega dogodljaja. Pognal se je z voza z vpjjočim vprašanjem:

„Kje je moj revolver?“

Komaj je čul srboriti gospod besedo revolver. je brez vsake nadaljne razprave se zmuzal v avto. V stroju je na vso moč ropotalo in odfrčal je mimo nas z največjo brzino. Franclov mu je še pognal v hrbet nekaj psokv.

Dovolj sem imel za to noč. Zakopal sem se v slamo in zaspal do doma, stražila sta tovariša. Enkrat v polsvitu smo brez posebnih nezgod postali pred našim bivališčem, pred leseno šolo v karpatski Bielanki.

Treba je bilo sedaj nakupljene stvari izložiti z voza in jih pospraviti v sobo. Franclov je odkorakal v stan in privlekel kos slabo brleče leščerbe. Z eno roko je svetil, z desnico pa razgrebal slamo in izkopaval razne zavitke.

Nesreča je hotela, da se je voznik, molovilec se krog konj, zadel po neprevidnosti v tovariševo svetilko. Črep — je ležala leščerba razbifa in ugasla v karpatskem blatu. Tema nas je objela. Iz goste jarkove temine je votlo zapela zausnica, ki se je držala Franclove desnice in voznikovega lica. Ubogi seljak je zaviknil na visoko in pustivši voz in konje, je izginil v mračno temni svit. Tovariš je skrtal od teze z zobi, se skujal in odcepel v izbo, ne meneč se za voz z naloženim blagom. Sam sem ostal z vozom in konji ter imel priliko razmotrivati o nevhvaležnosti tega že v početku vojne tako nevhvaležnega sveta. Prvič in zadnjič v življenju sem bil primoran lastnoročno izpregavati gallske krampe. Mreine so me skušale obrtati kot edino jima zvesto ostalega tujca. Nisem jih nagajal v temi po vasi, ampak privezal sem jih ob plot pri šoli in razbremenil voziček. Konje in priprago je odpeljal v jutro vaški župan.

Voznika pa, ki nas je prevažal po grabavi in trnjevi poti, ni bilo nikdar več na izpregled. Rad mu verjamem, da je tožil z mirno vestjo o krutosti in vojaški nevhvaležnosti.

V prepričanju, da bomo v tej Bogu zahrbtni vasi mirno zimili v brezdelju, smo se vračunali prav na debelo. Koncem septembra je slo. Oglasil se je in potrkal je v hribe mraz. Vodne kaplje so se izpreminjale v snežinke. Kopei hribov so se namah pobelili. Iz te mrzlo-snežene žlavse nas je dvignilo višje povelje in nas tiralo preko grebenov in grab 2 uri daleč, kopat strelske järke in podirati gozdove. Rusov se ni bilo niti pred Przemysl in mi bi naj tu rili pod zemljo ter posekavali drevje sovražniku v napotje. Kakšno je bilo to delo, si pač lahko tolmači vsakdo, ker ga ni umel ne častnik ne mož. Moštvo je pač podiralo prastaro bukove križ-kraž brez pravega navodila in načrta. Gibal se je vsakdo, vsled mraza, a priganjal ga ni nikdo. Pravega nadzorstva tudi ni bilo.

S Franclov sem kobacal tudi jaz v one järke, kjer so padale nedolžne, stoletne bukke pod smrtnimi udarci brez cilja. Nama so postavili pionirji prostora šotor, da naju ni razmakala raznovrstna nebesna mokrota. Zakuril sem mogočen ogenj in ne prestanto varil čaj. Godilo se nama ni slabo pri gorke plapolčem plamenu, saj sva bogato obilno uživala od nakupa iz mesta.

Za moštvo se ni brigal nobeden od naju. So pač tudi kurili in se gredli pri ognju v brezdelju. Le proti večeru smo se zopet zbrali in cokali po blatu domov.

Ti vsakdanji pohodi v smrti posvečeni bukov

Laški katoliški delavci za mir.

Preko Lugana se iz Rima poroča:

Katoliški delavci so dne 1. maja slavili majniško zborovanje, na katerem so soglasno sklenili, da povdarjajo potrebo, naj se strašni vojski naredi konec in izrazili upanje, da bo zmaga la pravica in pravičnost ter se sklenila sveta zveza krščanskega bratstva med delavci vseh narodov. Po krščanskih načelih se mora preobraziti zgradba človeške družbe.

Kakor se razvija iz tega sklepa, postaja tudi na Italijanskem želja po miru vedno splošnejša. Nas posebno veseli, da je tudi katoliško italijansko delavstvo stopilo v vrste bojnikov za pravičen mir med narodi.

Mirovno gibanje.

Socialisti v Stockholmu.

Katoliški politiki vseh vojskujočih se držav so, kakor smo svoječasno poročali, imeli za začetkom tekočega leta v Curihu na Švicarskem sestanek, na katerem so sklenili, da bodo v svoji domovini delovali za pravičen in časten mir. Seveda so pristožarski listi ta sestanek le mimogrede omenili, katoliški dnevniki pa tudi niso imeli dovolj spretnosti, da bi javnosti predočili važnost tega sestanka. Kako se mora kako politično podvzetje podčrtati, nas zdaj učijo socialisti, ki bodo drugo polovico meseca maja imeli v Stockholmu enak sestanek, kakor so ga že imeli naši politiki v Curihu. Sestanek se še ni vršil, a vse časopise je že polno poročil o pripravah.

Naši čitatelji vedo, da nikakor ne odobravamo socialističnega programa, toda to moramo tudi odkrito reči, da nam je sedaj ljub in dobrodošel, kdor dela v smislu našega cesarja za svetovni mir. Vemo sicer, da nam tudi stokholmski shod še ne bo prinesel miru, toda zopet bo enkrat bližje k miru in v tem pogledu se veselimo tega shoda. Seveda bi želeli, da bi naša vlada šla katoliškim politikom pri njih mirovnih prizadevanjih ravno tako na roko, kakor sedaj socialistom.

Izmed slovenskih socialistov se udeleži stokholmskega sestanka goriški odvetnik dr. Tuma.

Kerenskijevo ministrstvo napoveduje mir.

Glasilo ruskega pravosodnega ministra Kerenskija napoveduje, da bo sedanje ministrstvo odstavilo in da bo prevzelo vlado ministrstvo Kerenski-Čaidze, ki da bo sklenilo mir.

Konec vojske v jeseni.

Kakor pišejo angleški listi, so v angleških političnih krogih mnenja, da se bo vojska končala — najkasneje jeseni.

gozd so trajali kake štiri dni. Četrty večer, ko smo dospeli v Bielanko, nam je vse pripovedovalo, da — smo dobili novega gospoda polkovnika, ki je že tukaj pri nas.

Govorilo se je tedaj splošno in javno, da nameravajo naš 97. polk razdeliti in razpustiti, ker se je vedel strahopetno ter ubežno v grodeški bitki. Očitki o plahosti in pobegu so bili vnebovpijoče krivični in raztrobenani do najvišjih stopenj po obrekljivih jeziki, ki ne mirujejo niti med moškimi spolom v svetovni vojni. Polka kljub blebetanju in govoričenju ni doletela usoda razdelitve, ampak podarili so nam novega predstojnika, ki bi nas naj z vso strogostjo zmuštrali in uredil. Pač pa so iztebrili iz regimenta vse vojaštvo laških imen in latinske govorce, 400 po glavah šteto. Tem je novi oberst preteče zažugal:

„Čakajte, kukavice, strahopetne! V prihodnji bitki boste mi stali v prvih vrstah!“

Gospod poostrelega reda in postave ni dobil prilike, da bi izpolnil zažugano obljubo. Iz teh 400 Lahov so ustvarili dve delavski stotniji in jih hitro odposlali v Krems ob Donavo v varno zaledje, kjer menda danes rujejo in razkopavajo zemljo. Pota in povelja naših predstojnikov so navadnemu zemljanu neprodorna ter nerazumljiva. Mesto prvotno zažugane smrti so prejeli nad vse drago življenje v ozadju, kjer še danes ne slišijo prav nobenega strela. S prihodom novega gospoda obersta, ki ni bil takšen bavbar, kakor nam je bil naslikan od zgoraj, je bilo našega domnevanega zimovanja v tih. mirni in gorski Bielanki konec. Nastopili smo pohod v tretjo bitko.

II.

Pohod v tretjo bitko.

Peslovili smo se od Bielanke, ki smo jo vzljubili kljub boguzahrbnosti in gorski zaplankanosti. Nudila nam je pač skozi dober teden streho z goto-

Najvišje cene za vse trgovsko blago!

(Iz kmetijskega peresa.)

Vlada je nastavila najvišje cene za žito, moko, živino, les in sploh skoro za vse kmetijske pridelke. Kmet ne sme svojih pridelkov prodajati dražje kot po uradno določenih cenah. Če se ne drži teh cen, pride v navskrižje s paragrafi in nasledek je, da se ga toži in obsodi radi draženja. Kmet dandanes tudi več prosto ne razpolaga s svojimi pridelki. Žito in krompir mora prodati žitnemu komisijonarju, seno in slamo uradno nastavljenim nakupovalcem, živino živinski vnovčevalnici, čreslo mora ponuditi usnjarski centrali itd. Celo svojega žita ne sme več zapeljati v mlin, katerega bi si želel, ampak mu oblast kar kratkoma predpiše, kam mora peljati žito v mlin. Kmet je dandanes vezan na vse strani.

Drugačne razmere pa vladajo pri trgovcih, tovarnarjih in enakih stanovih. Trgovci z manufakturnim blagom, t. j. taki, ki prodajajo sukno, platno in enako robo, smejo svoje zaloge prosto prodajati. Za njih blago ne veljajo ne najvišje cene, ne druge stroge odredbe, ki so zadele kmeta. Med vojsko so se vedno pojavljale ter se tudi dan na dan množijo pritožbe, da n. pr. trgovci razno blago (sukno in platno), ki so ga imeli še izza mirnih časov po nizki ceni v zalogi, prodajajo neverjetno drago, t. j. z ogromnim dobičkom. A nikogar ni, ki bi se zavzel za to, da bi se tudi prodaja nujno potrebne blaga za obliko nadzorovala in da bi se za to blago tudi nastavile najvišje cene. Enako je pri usnju in podplatih, železju in cementu, enako pri večini vseh drugih tovarniških izdelkih. Čemu ta dvojna mera? Treba je pristojne činitele večkrat in nujno opozoriti na te velike nedostatke, ki povzročujejo nakopičenje bogastva v žepih maloštevilnih trgovcev in spekulantov, in nezadovoljnost med ljudsko množico.

Letos nameravamo določiti najvišje cene tudi za sadje, tako da menda potem res ne bo več kmetijske pridelka, za katerega ne bi bila določena najvišja cena. Če pa se že enkrat nastavljajo najvišje cene za kmetško blago, je vendar zahteva pravice, da se nastavijo vsaj take cene, ki so primerne sedanjim dragim pridelovalnim stroškom in visokim davkom. Povše upravičena je tudi zahteva, da se za obliko, obuvale, železo, cement, stroje in druge kmetijske potrebščine nastavijo res primerne cene in sicer take, da ne bodo imeli prekupei pri trgovanju z njimi ogromne dobičke, ljudstvo pa bi vsled pretiranih cen trpelo.

Naše žrtve za domovino.

V cvetu svoje mladosti, v 23. letu, je padel dne 19. aprila 1917 na laškem bojišču (na Tirolskem) Mihael Recko iz St. Vida pri Grobelnem. Sovražna krogla mu je prevrtala glavo in mu s tem pretrgala nit njegovega cvetočega življenja. Bil je marljiv in priljubljen fant. Vsi so ga spoštovali radi njegovega lepega obnašanja. Na svidenje enkrat v nebesih!

vim ležiščem vsako noč. Prebivalci, ki so se plaho skrivali pri našem prihodu, so se solzili pri odhodu in nas vabili odkritosrečno gostoljubno, naj ostanemo pri njih skozi zimo.

Ko smo odhajali, je dežilo v curkih, nebo je bilo zaprto s temno težkimi oblaki, ki so nam obetali še za nekaj mesecev naprej dežja in snega. Zavili smo, dospeli na cesto, v smeri nazaj proti Przemyslu, katerega so Rusi tedaj z vso silo oblegali in naskakovali. Cesta je bila nabito polna vojaštva, artilerije in trenja. Zapovedano je bilo trem korom korakati in voziti naenkrat po eni cesti. Eden kor bi naj korakal in prevažal na levi, drugi na desni strani, naš tretji bi pa naj lezel v sredini med obema. Kaj človeško umevno je, da je pri tem nerodnem, neizpeljivem povelju se vse nerazložljivo zagostilo, pomešalo in zapletlo, da ni mogel niti eden kor naprej. Stali smo do kolena v luži, prestopili par korakov in zopet postali. Jesenska tema nas je že zavila v svoj svetlobni nepridirni plašč, a se še nisimo pomaknili niti za en kilometer naprej.

Jezdil sem tedaj mladega, tepega konja in stal tik za našim novim oberstom. Gospodu je že podtekal dež pod sedlo, mencej je srborito na konju in soditi je bilo po nemirnih kretnjah, da ga prekuhava jeza in nevolja. Stemnilo se je, da nisi vičel niti pečen pred seboj. Našemu novemu poveljniku je počila pri čakanju in stanju struna potrpljenja. Potegnil je sabljo, se ogledal na vse strani in mi zapovedujoče siknil:

„Jezdite za menoj! Bom že nasul tej sdörgi popra pod noge, da se enkrat premakne naprej!“

Res, stari gospod je začel riti po sredini med upreženimi topovi, udrihajoč s platiščem sablje na desno in levo, kričeč:

„Sam vrag vas naj jezdi! Držite bolj na levo in desno, da moremo mi po sredini!“

Gnetel sem se na konju za njim v radovednosti, kakšni učinek premika bo povzročilo te udriha-

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam pišejo: (Dne 24. aprila je v Gospodu zaspal v celjski bolnišnici po 14dnevni mučni bolezni mladenič Marijine družbe v 19. letu svoje starosti od 87. polka, Jakob Kovačec iz Kukave. Za njim žaluje cela rodina, posebno njegovi starši, kateri so poslali zdaj že četrtega sina v bojno službovanje, katerega je Bog po desetih tednih svoje službe k sebi poklical. Od prvega sina Alojza ni nikakega poročila že od začetka vojne in tudi ni znano, ali še živi ali ne. Drugi sin se nahaja na fronti, tretji pa v ozadju v svoji službi. Četrtega pa sedaj že krije hladna zemlja.

Pretrseljiva in nepričakovano žalostna vest je zadela soprogo Jurija Florjanc, organista in zasebnega učitelja v St. Ožbaldu pri Trojanah. Jurij Florjanec je dne 9. februarja t. l. na Dunaju položil na oltar domovine svoje življenje, blaga dušica pa je šla v večno veselje. Tukaj je neutrudljivo deloval in bil pri vseh priljubljen. Služboval je v St. Ožbaldu 18 let. Veliko hudega je voljno pretrpel, silno je hrepenel priti nazaj k svojim domačim. Ob Božiču je bil prvič in zadnjič za nekaj dni na dopustu. Orglje so zadonele pod njegovimi prsti in prav težko se je poslovil od preljube soproge in od župljanov. Gotovo je slutil, da jim zadnjič podaja roko. Obžalovan je od ljube soproge ter treh bratov, katerih mlajši se nahaja že čez leto dni na laškem bojišču, in dveh sester. Dragi Jurij, bodi ti lahka tuja zemlja! Preljubi soprog, naj ti usmiljeni Bog podeli večno veselje! Rajni je bil čez 20 let zvest naročnik in širitelj „Slov. Gospodarja.“

Naš prijatelj Jožef Jug nam piše iz bojišča: Padel je dne 18. aprila na kraškem bojišču narednik Franc Jug, doma iz Studenic pri Poljčanih. Udarila je v njegovo kritje 15 cm granata in ga je na mestu ubila. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Berjah na Krasu. Meseca februarja je padel njegov najmlajši brat Alojzij na koroškem bojišču. Starejši brat Jakob je pa umrl že leta 1915 v Lvovu vsled ran, dobljenih na severnem bojišču. — Res bridka izguba za starše, ki so v tej vojski izgubili že tri sinove. Bog jim bodi Tolažnik, njih sinovom pa v nebesih Plačnik!

Za nasledki bolezni, dobljene v vojski, je umrl črnovojnik St. Koren, doma iz Bezene pri Mariboru. Rajni je bil priden tesar.

Dne 16. septembra 1916 je daroval svoje življenje za domovino Janez Es iz Mozirja. Bil je vsepovsod spoštovan.

Iz Braslovč se nam poroča: Velik sneženi plaz je dne 12. marca 1916 na južnem Tirolskem zasul črnovojnika Jožefa Šmajš. Bil je vrl slovenski mladenič.

Na gori Monte Interoto je daroval svojo mlado življenje leta 1916, zadet od laške granate, vrl Marijin družbenik Jakob Lom, doma od Sv. Jurija ob južni žel. Bil je vzor fanta.

Na tirolskem bojišču je dne 24. junija 1916. l. padel Fortunat Prinčič, doma iz Pilštanja pri Kozjem.

Na italijanski fronti je pred dvema mesecema padel vrl slovenski mladenič Ivan Broa iz Spodnjega Dravograda. Star komaj 23 let, a že so krasile njegova junaška prsa tri hrabrostne svetinje: velika in mala srebrna ter bronasta. Broa je v hudih bojih pri Asiagu kot desetnik, ko je šel s 3 možmi na stražo, vjel 14 Lahov in jim odvzel stroj-

nje po nezadolženo čakajočih topničarjih. Tudi s silo in udarci se nisva prilila daleč, pa sva se zabila v tako gnječo, da ni mogel nobeden ne naprej ne nazaj. Polkovnik je pobesnel jeze in neusmiljeno otepala, kričeč:

„Na levo, na desno, gadine neredne!“

Jekleni udarci, dasi jih je podarjala po dostojanstvu sveta roka, so presedali kanonirjem. V gosti temi sem razločno videl, da je eden potegnil samokres in ga naperil proti oberstu. V trenutku, ko se je zablislilo in počilo, sem močno nategnil svoje mu konju vajeti, da je dvignil sklonjeno glavo. Smodnikov dim me je zavil gosto megleno in omamljivo smrdečo. Konj je kleknil na prve noge, a jaz sem odfrknil v kolobarju na desno stran po topovih.

Nepričakovani strel je osupnil in prestrašil vse. Vse je potihnilo in pridržalo sapo. Le jaz sem se slišno pobiral in se otipaval, če me ni zadela krogla. Telo ni bilo prevrtano, le pobil sem se pošteno pri tako valovitem padcu med topovska kolesa in železje. Ni je izkupil oberst, kateremu je bila namenjena, ne jaz, ampak moj nedolžni konj ravno v sredino glave. K sreči sem v trenutku strela povzdignil konju glavo, sicer bi bila krogla meni prezračila prsa. Bodi zahvaljen Bog in angel varih, da je bil strel iz samokresa, ne iz puške. Puška krogla bi bila zahtevala dve žrtvi. Žival je obležala mrtva na licu mesta, niti pobrcavala ni, tako trenutno smrtno jo je zadelo. Seve, iz stotine grl je zavrelo vprašanje:

„Kdo je ustrelil?“

Gosta, nočna tema je prikrila krivoa. Jaz, ki sem dobro videl morilno stegnjeno roko, sem bil po silovitem padcu tako zmeden, da nisem mogel z gotovostjo obsoditi: Ta je bil, tega primate! Vsak topničar je imel tedaj samokres, vsak ga je že rabil, svež, nerabljen ni bil nobeden. Strelca, ki je imel oči videti namen potipati obersta na smrt, ni razkrinkal nikdo. (Dalje prih.)